

Politiikkatoimet kasviproteiinien arvoketjujen vahvistamiseksi

Minna Kaljonen
Tutkimusprofessori
Suomen ympäristökeskus

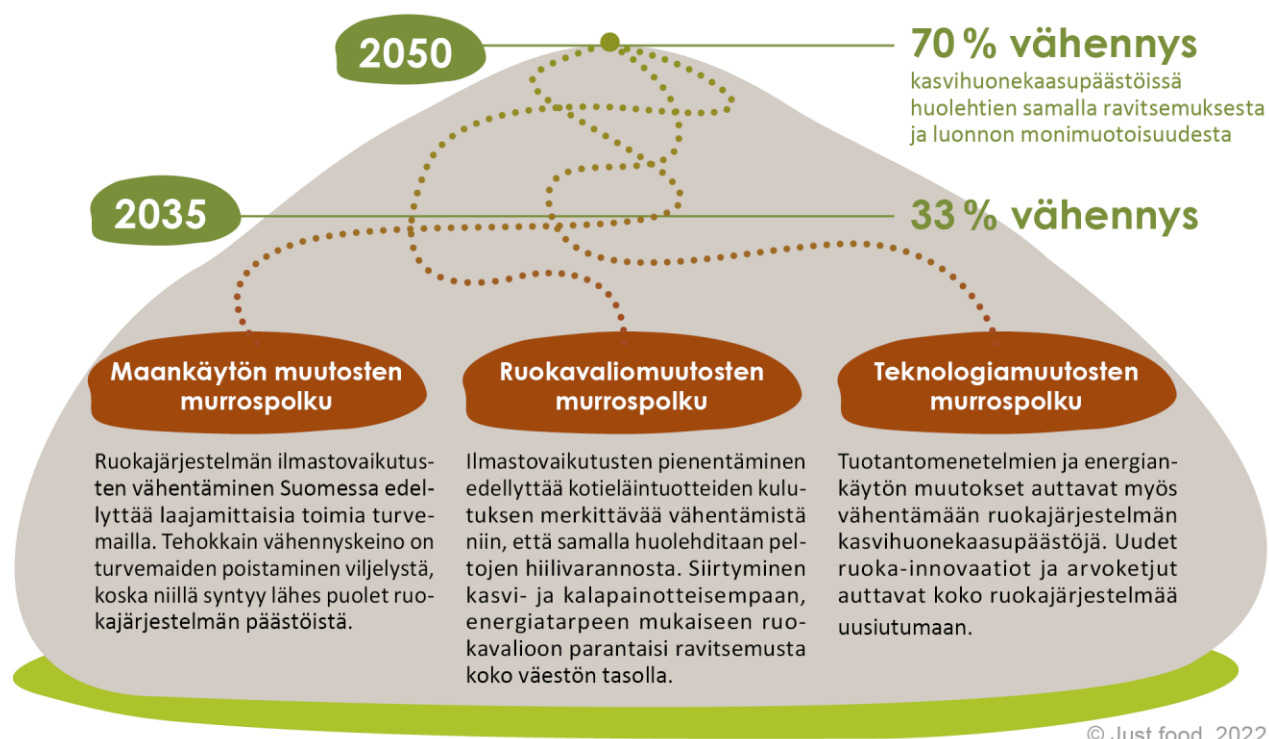

Ilmastoratkaisujen vauhdittaja
Accelerating Climate Efforts
and Investments – ACE

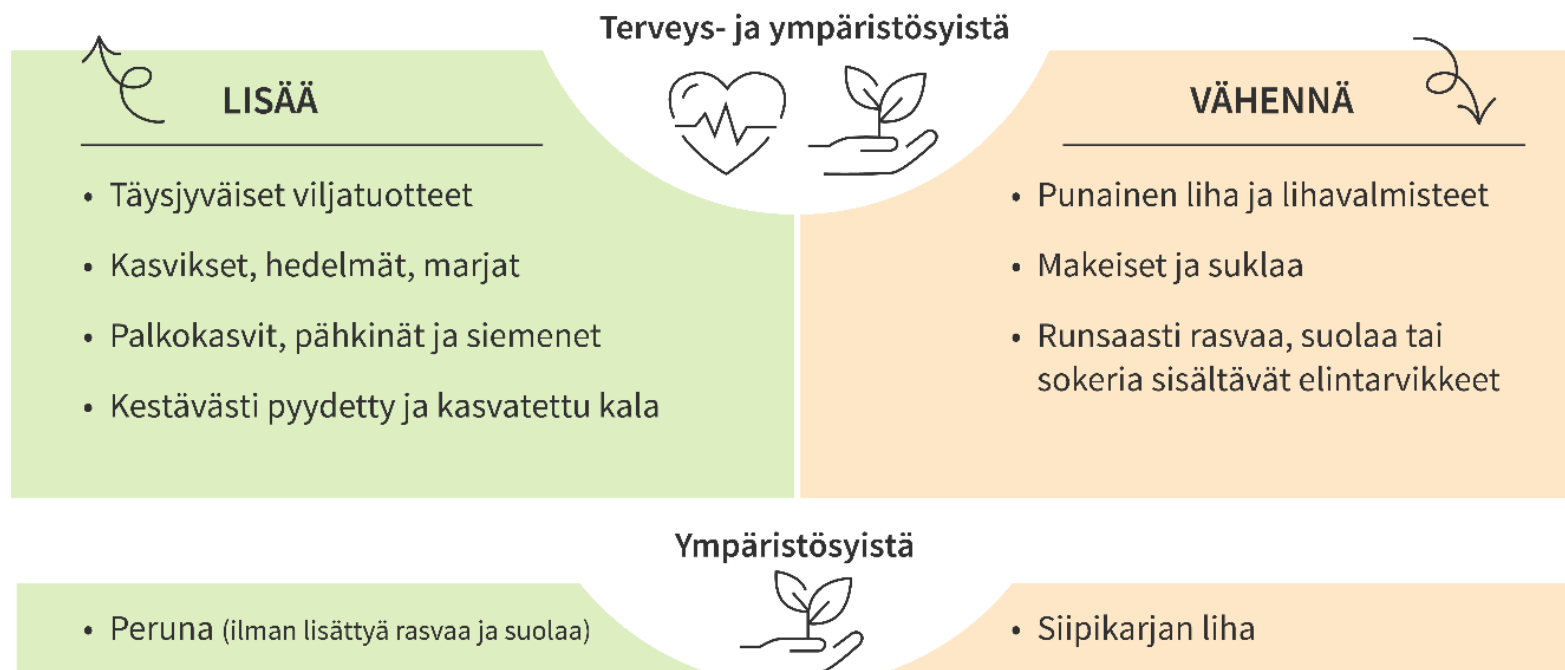

LIFE22-IPC-FI-ACE LIFE. Euroopan unionin osarahoittama.
Esitetyt näkemykset ja mielipiteet kuuluvat kuitenkin
ainoastaan kirjoittajille eivätkä välttämättä heijasta
Euroopan unionin tai CINEAn kantoa. Euroopan unionia
tai myöntävää viranomaista ei voida pitää niistä vastuussa.

Siirtyminen kasvi- ja kalapainotteiseen ruokavalioon tärkeää ympäristön ja terveyden kannalta

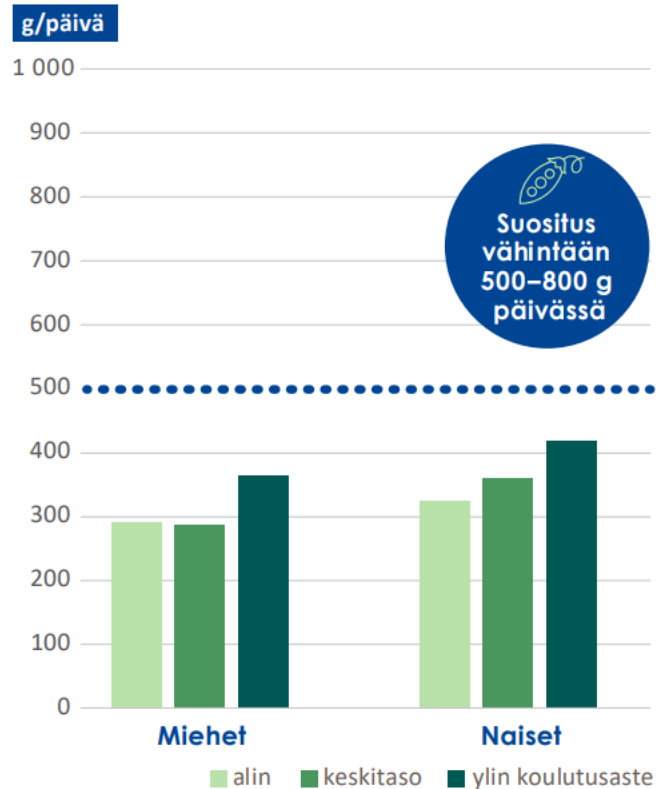
Suunnaksi kasvi- ja kalapainotteiset ruokavaliot

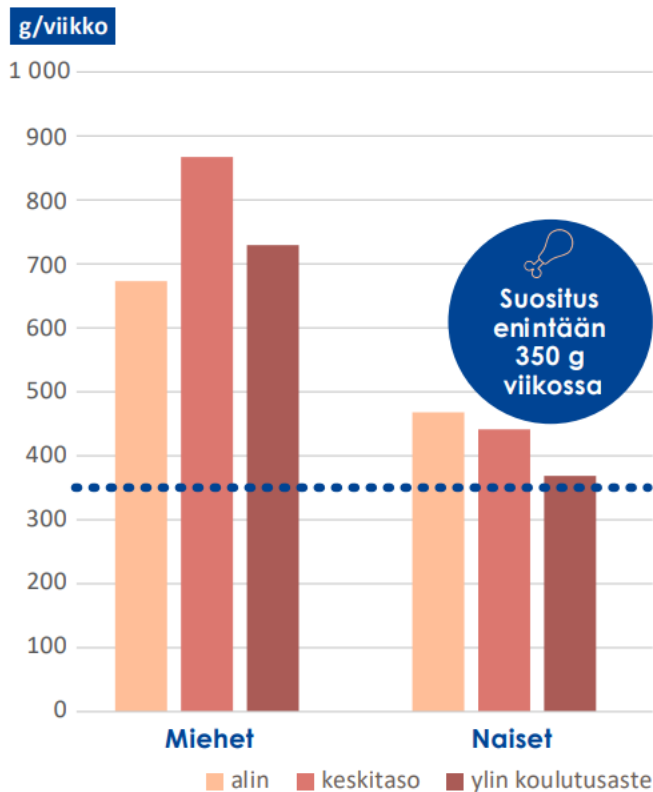
Lähde: Pohjoismaiset ravitsemussuositukset 2023. Pohjoismaiden ministerineuvosto.

Suosituksiin on vielä matkaa

Kasvien, hedelmien ja marjojen käyttö
koulutusasteittain Suomessa 2017

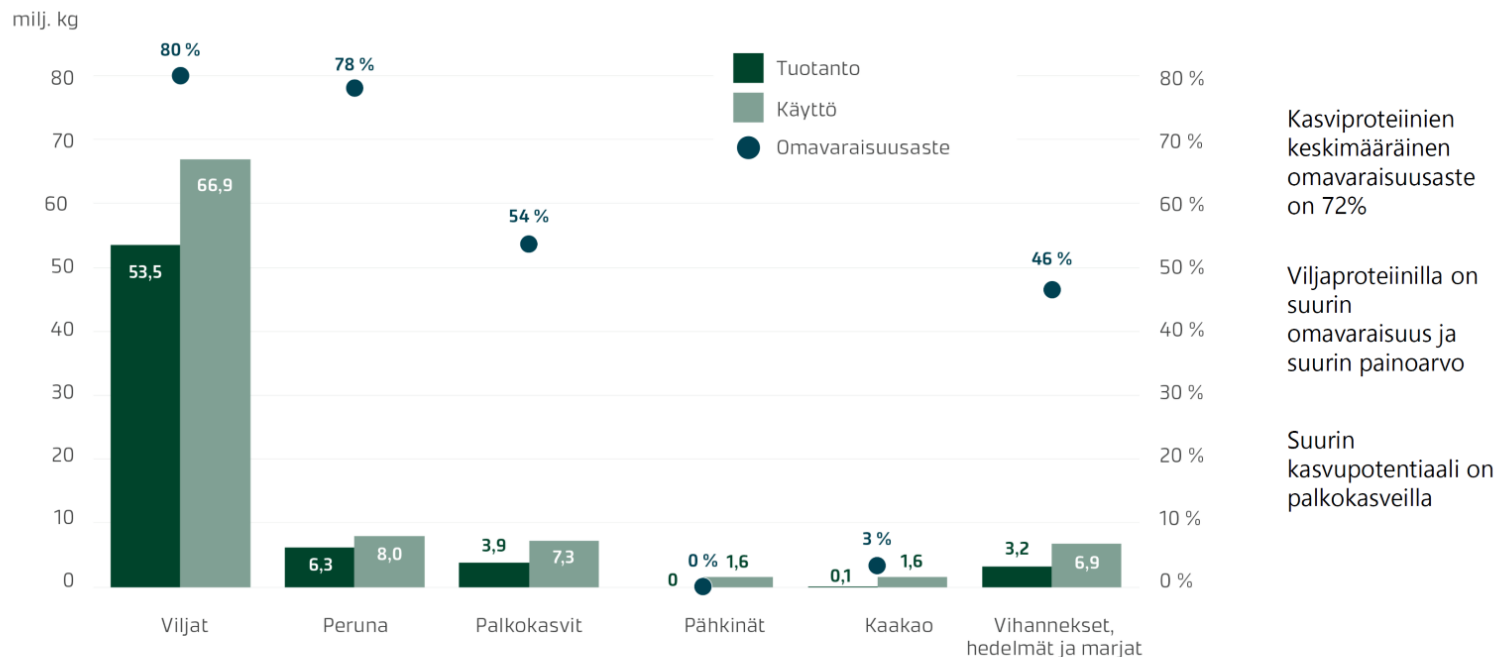
Punaisen lihan ja lihavalmisteen käyttö
koulutusasteittain Suomessa 2017

Kuva 9. Kasvien, hedelmien ja marjojen käyttö ja punaisen lihan ja lihavalmisteen käyttö (kypsänä) koulutusasteittain Suomessa 2017 miehillä ja naisilla (Kaljonen ym., 2022, s. 29, muokattu Haario ym., 2022 ja THL). Suositusrajat päivitetty uusien ruokasuositusten mukaisiksi (Valtion ravitsemusneuvottelukunta ja Terveysten ja hyvinvoinnin laitos, 2024).

Kasviproteiinien omavaraisuudessa on parannettavaa

Kasviproteiinituotannon omavaraisuus

Kasviproteiinien keskimääräinen omavaraisuusaste on 72%

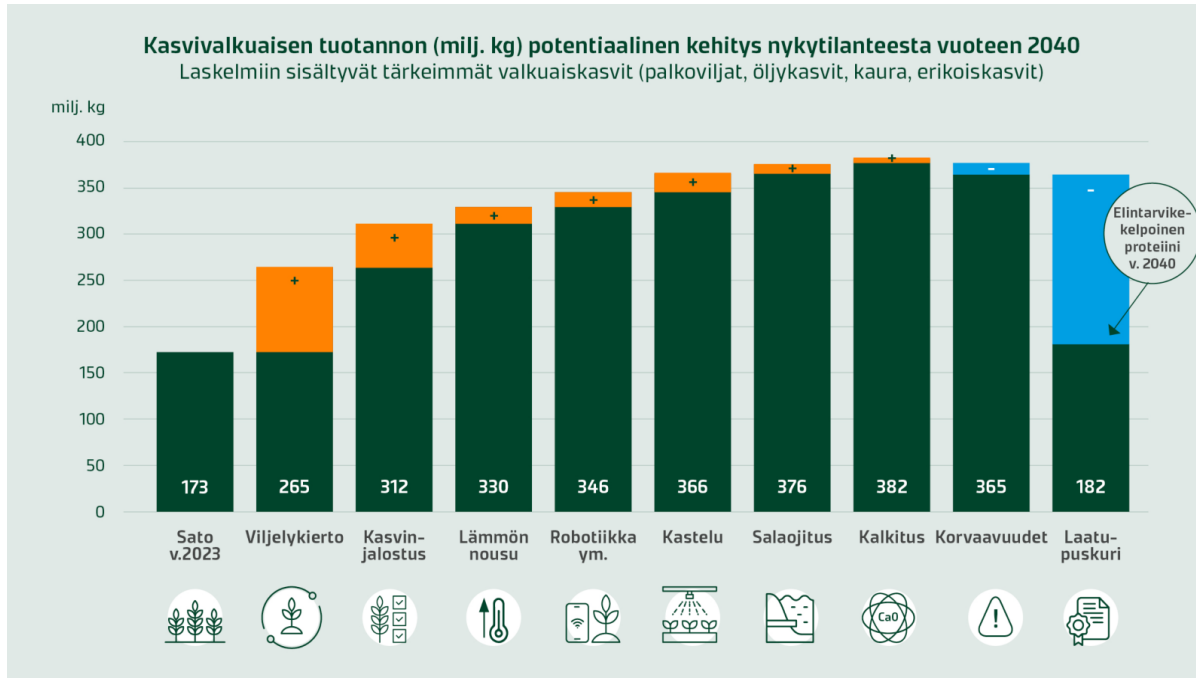
Viljaproteiinilla on suurin omavaraisuus ja suurin painoarvo

Suurin kasvupotentiaali on palkokasveilla

Lähde: omat laskelmat Luken, Tullin ja muita tilastotietokantoja käyttäen. Huom. vasemmalla akselilla raakavalkuaisvolyymit, ja oikealla akselilla omavaraisuusaste. Omavaraisuusaste on laskettu tuotannon ja ostetun käyttömäärän suhdelukuna.

Jansik ym. 2024. Kasviproteiini kasvun tiellä: Tiekartta ruoan korkeampaan kasviproteiiniomavaraisuuteen, Luonnonvara- ja biotalouden tutkimus 68/2024. Luonnonvarakeskus, Helsinki.

Tuotantopotentialiaali

Jansik ym. 2024. Kasviproteiini kasvun tiellä: Tiekartta ruoan korkeampaan kasviproteiiniomavaraisuuteen, Luonnonvara- ja biotalouden tutkimus 68/2024. Luonnonvarakeskus, Helsinki.

Ruokasektorin arvonnallisen kasvupotentiaali 2020-35

Jansik ym. 2024. Ruoka-ala kasvuun viennin ja ruokainnovaatioiden vetämänä: Keskustelunavaus ruokasektorin arvonnallisen kasvattamiseen, Luonnonvara- ja biotalouden tutkimus 7/2024. Luonnonvarakeskus, Helsinki.

**Kasviproteiinien arvoketjujen vahvistaminen vaatii tuekseen
laaja-alaista ja johdonmukaista politiikkaa**

**Nyt tarvitaan toimia kasviproteiinien tuotannon ja jalostuksen
huoltovarmuuden parantamiseksi**

**Meidän on yhdessä luotava kasviproteiinien kulutukselle
kannustava ruokaympäristö**

Ilmastoratkaisujen vauhdittaja
Accelerating Climate Efforts
and Investments – ACE

LIFE22-IPC-FI-ACE LIFE.
EUn osarahoittama.
Co-funded by the European Union.

Olemme tunnistaneet ja arvioineet politiikkatoimia yhdessä alan toimijoiden ja asiantuntijoiden kanssa

01-05/2024

Kirjallisuus-katsaus

- Maataloussektorin ilmasto-politiikkayhdistelmien tilannekuva
- Aiemmissä selvityksissä esitettyjen ilmastopolitiikan tehostamistoimien koostaminen
- Temaattisten politiikka-pakettien luonnostelu

06/2024

Keskustelut asiantuntijoiden ja ministeriöiden kesken

- Poliitiikkayhdistelmä-luonnosten ja yksittäisten ohjauskeinojen tarkentaminen
- Biokaasutuotannon ottaminen mukaan tarkasteluun

10-11/2024

Politiikka-arviointityöpajat

- Maataloussektorin ilmasto-politiikkatoimien arviointi (vaikuttavuus, julkisen rahoituksen tarve ja hyväksyttävyys)

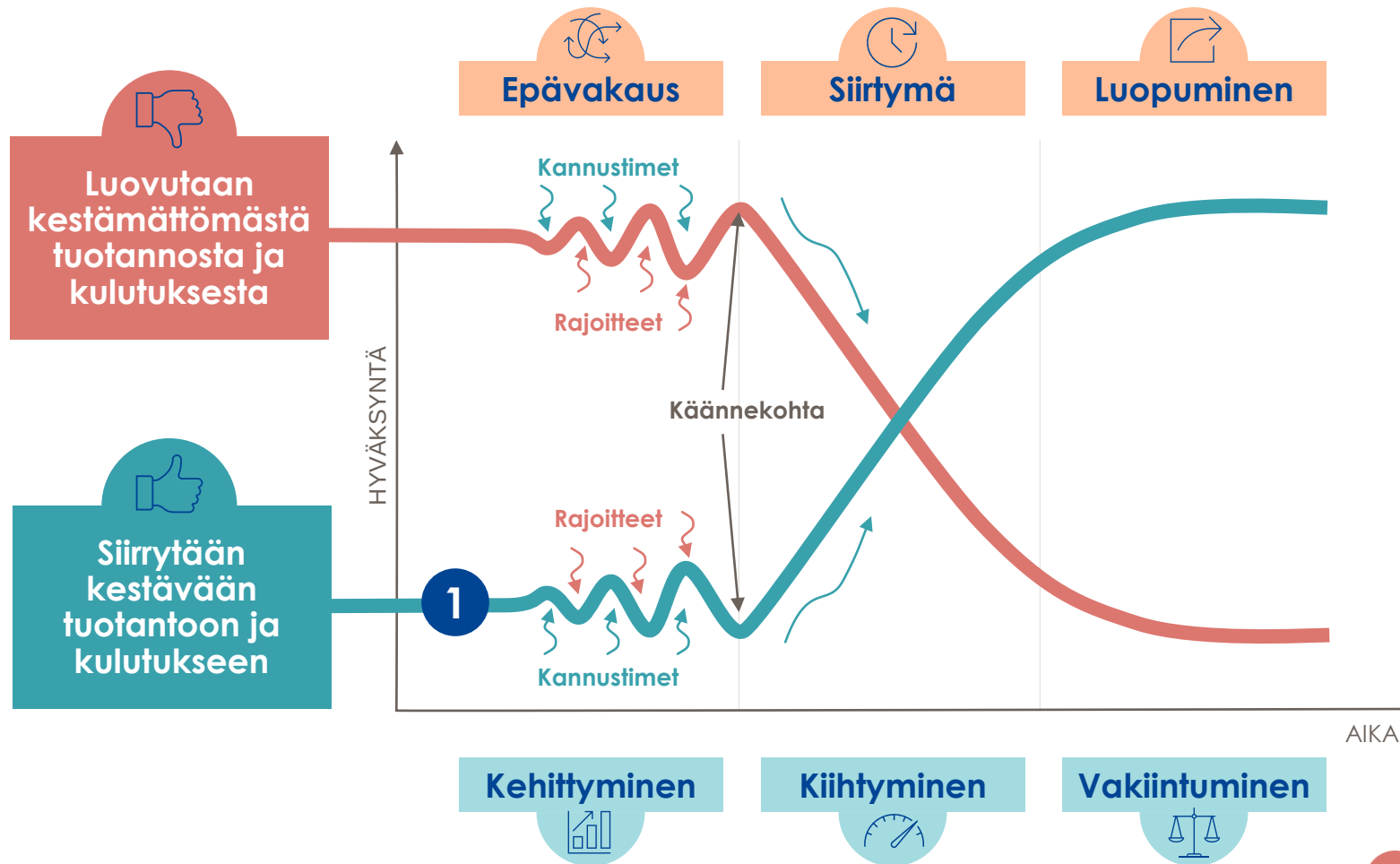
02/2025

Tulosten yhteenveto

- Asiantuntijaehdotusten laatiminen maataloussektorin haastavien alojen ilmastopolitiikan tehostamiseksi sekä alustavat arviot ohjauskeinojen vaikutuksista

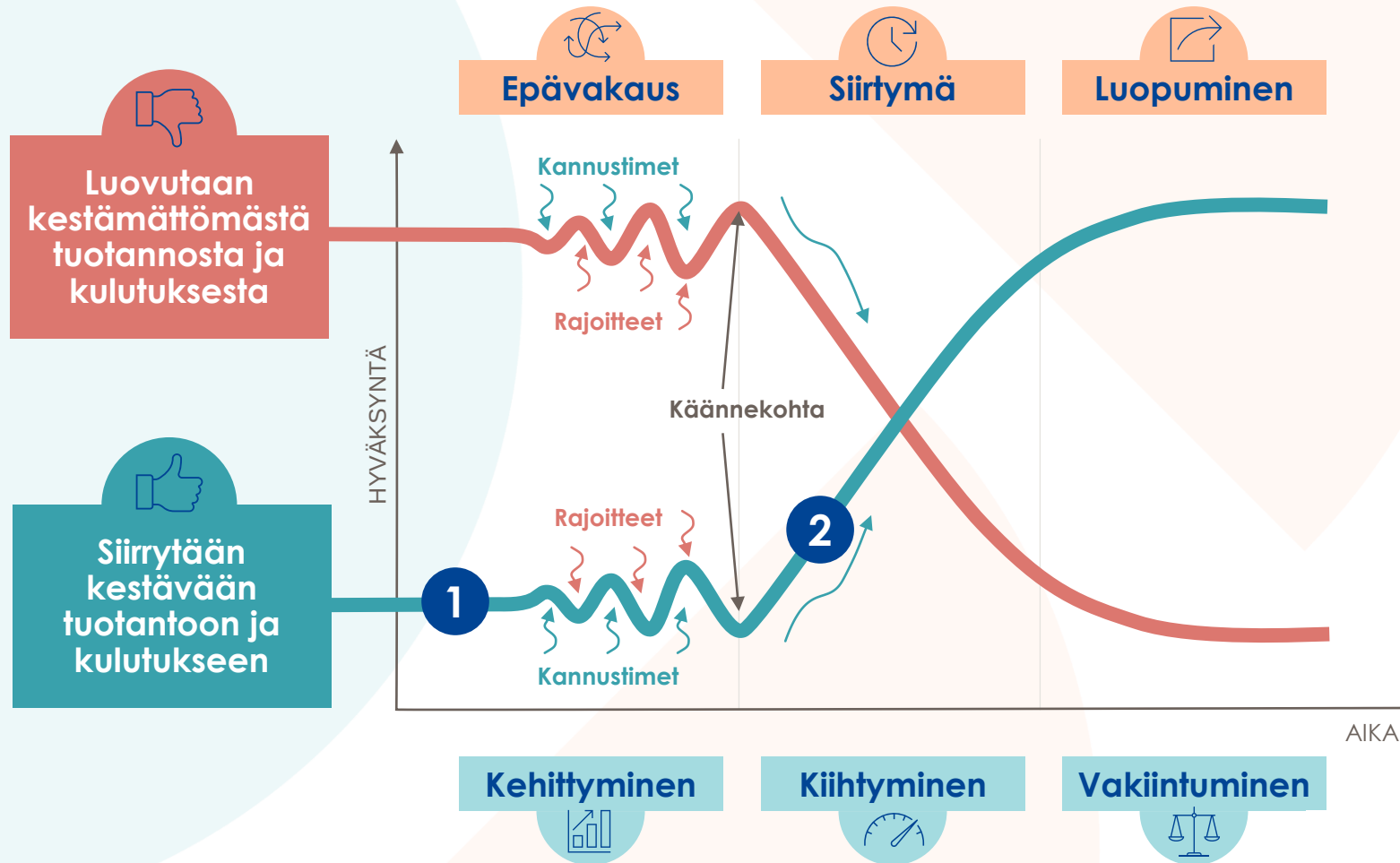
Politiikkayhdistelmät kasviproteiiniarvoketjujen vahvistamiseksi

1. Kannustetaan monipuolisesti uusien innovaatioiden syntyä

- TKI rahoituksen suuntaaminen kasviproteiinien tutkimukseen ja tuotteistamiseen
- Tuki ja ohjeistus pienemmille yrityksille
- Vahvistetaan yksityisen ja julkisen sektorin yhteistyötä
- Kasvinjalostuksen vahvistaminen

Politiikkayhdistelmät kasviproteiiniarvoketjujen vahvistamiseksi

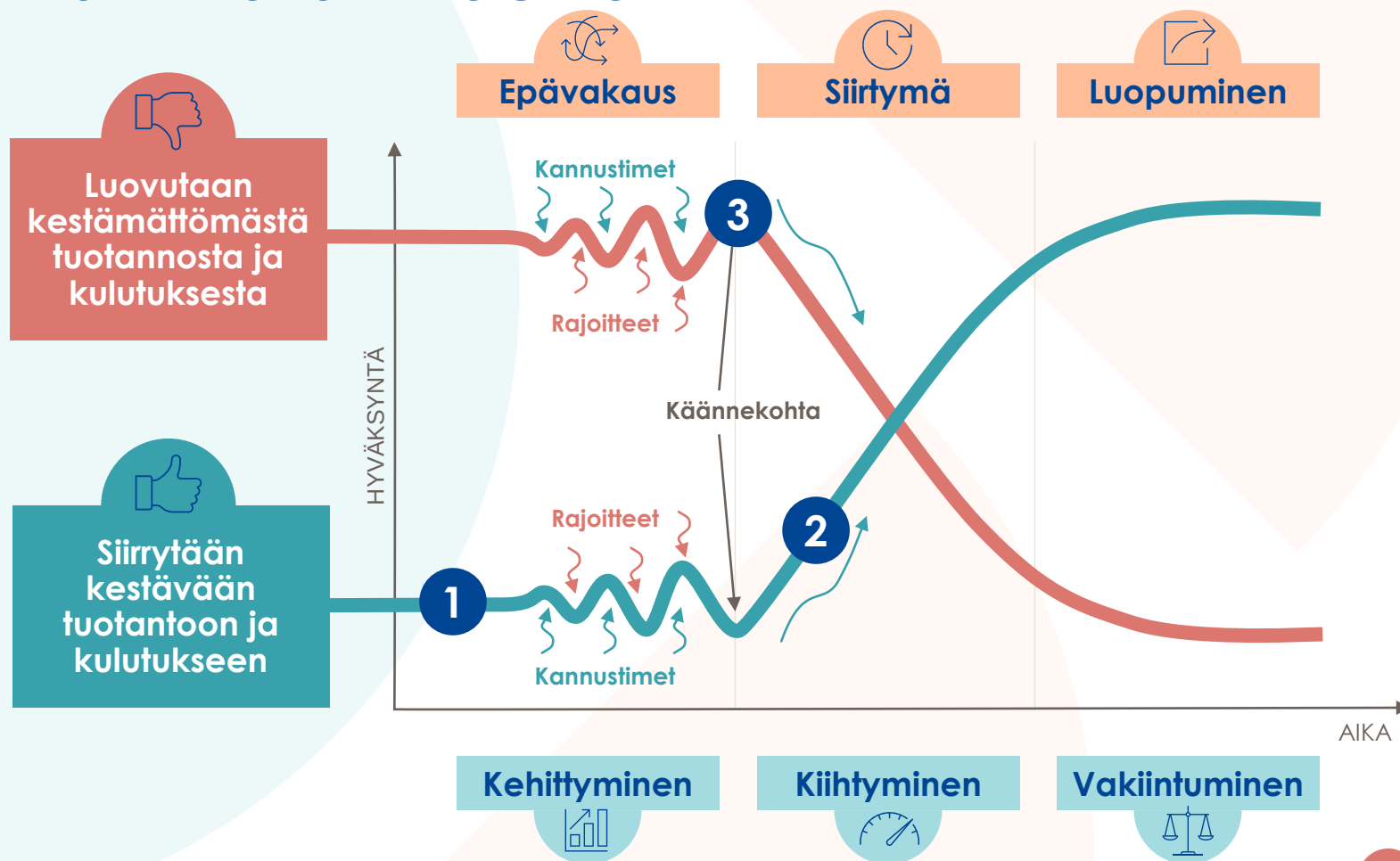

1. Kannustetaan monipuolisesti uusien innovaatioiden syntyä

2. Toteutetaan kohdennettu investointipaketti kasviproteiinin tuotannon ja jalostuskapasiteetin vahvistamiseksi

- Investoinnit jalostavaan teollisuuteen (investointituet, uudet rahoitusmallit)
- Valkuaiskasvien hyödyntäminen täysimääräisesti viljelykierroissa
- Erikoiskasvipalkkion täysimääräinen hyödyntäminen
- CAPin investointitukien suuntaaminen kasviproteiinin tuotantoon
- Viljelijöiden tukeminen uusien kasviproteiinikasvien viljelyn aloitusvaiheessa ja kokeiluissa
- Lisätään neuvontaa ja viljelijäyhteistyötä

Politiikkayhdistelmät kasviproteiiniarvoketjujen vahvistamiseksi

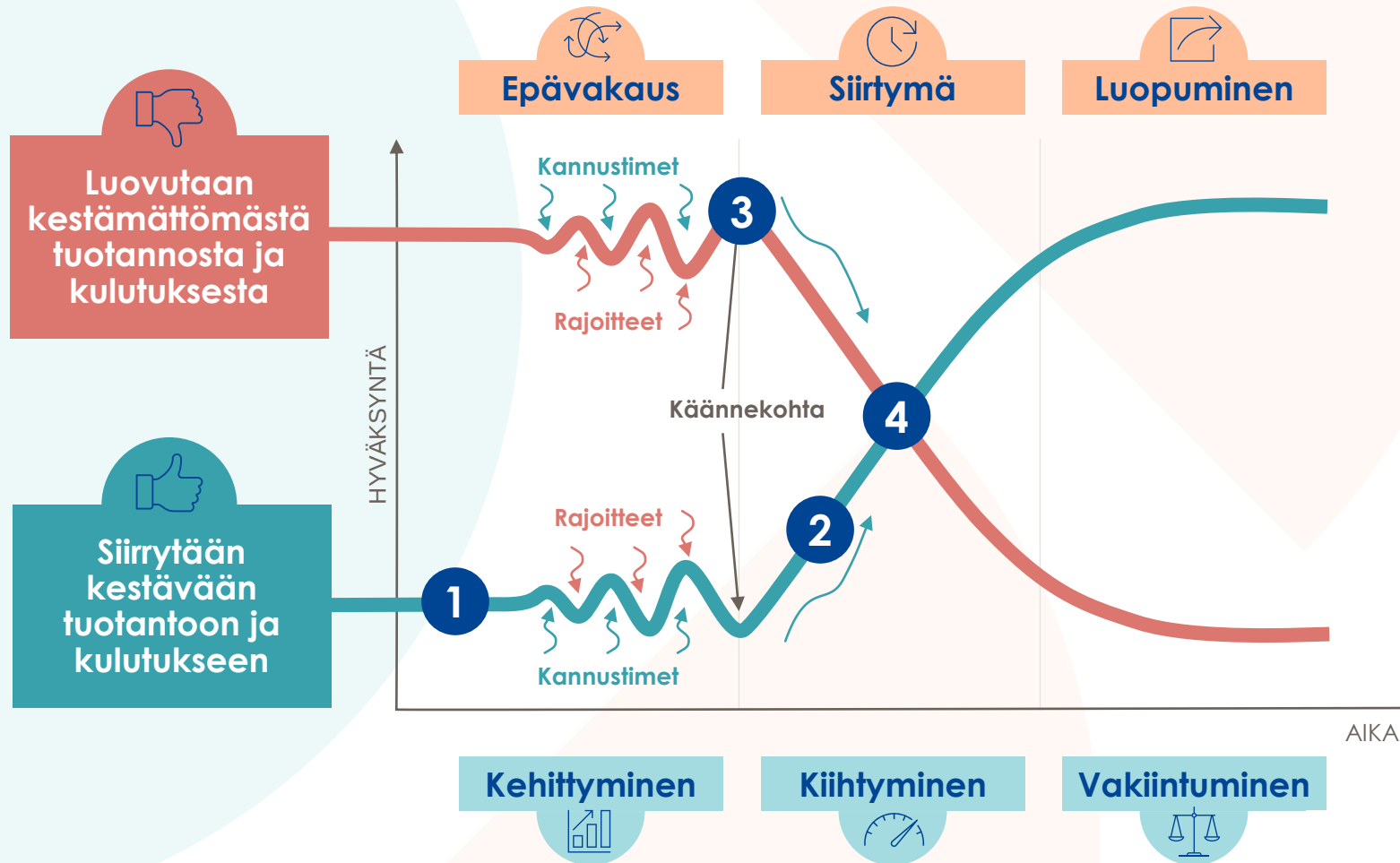
1. Kannustetaan monipuolisesti uusien innovaatioiden syntyä

2. Toteutetaan kohdennettu investointipaketti kasviproteiinin tuotannon ja jalostuskapasiteetin vahvistamiseksi

3. Verotetaan ruokaa oikein ja tasapainotetaan maataloustukia

- CAP-tukien uudistaminen ja kansallisten tukien tasapainottaminen
- Luotettavat hiilijalanjälkimerkinnät tuotteisiin
- Vahvistetaan terveys- ja ympäristöperusteista elintarvikkeiden verotusta

Politiikkayhdistelmät kasviproteiiniarvoketjujen vahvistamiseksi

1. Kannustetaan monipuolisesti uusien innovaatioiden syntyä

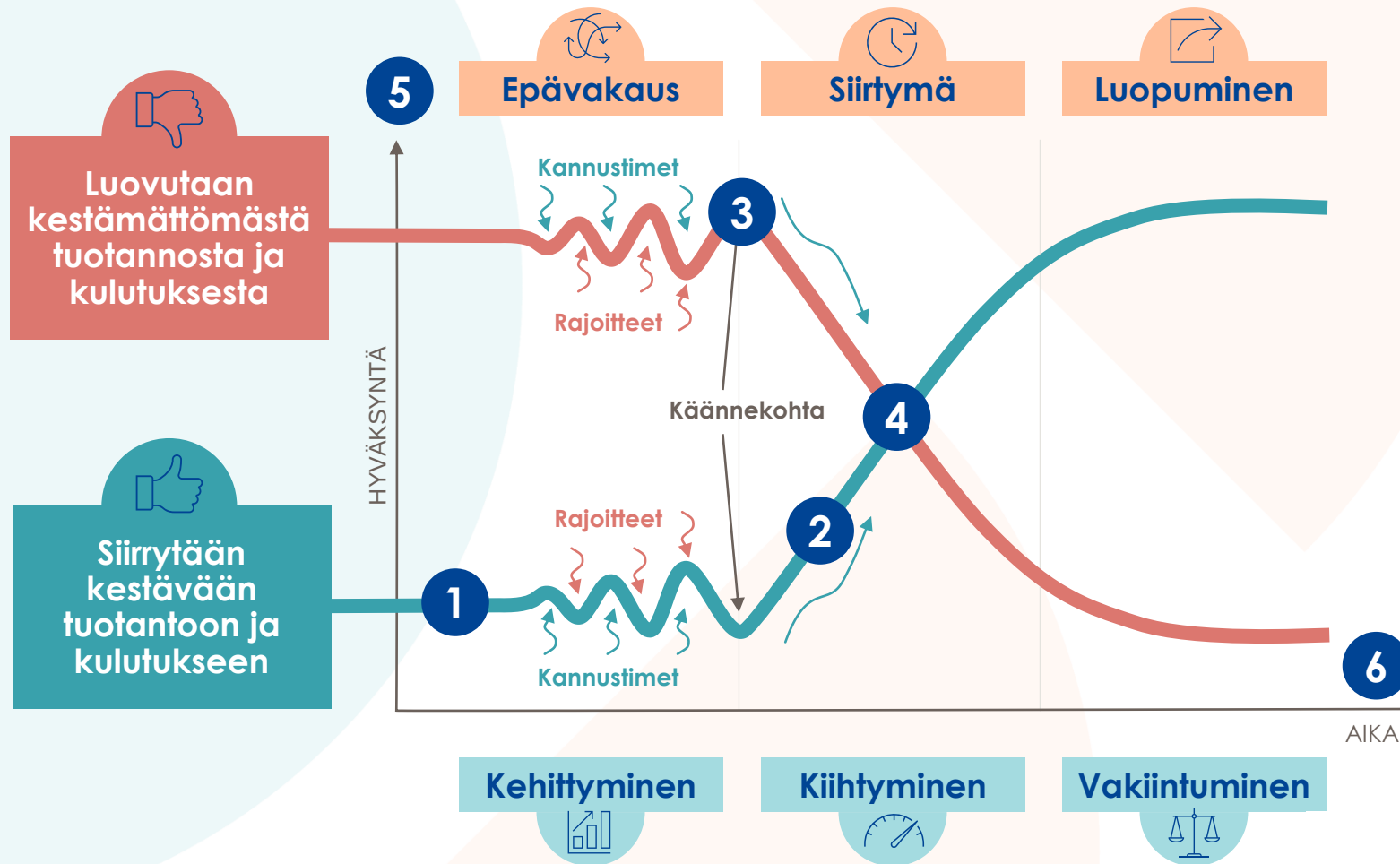
2. Toteutetaan kohdennettu investointipaketti kasviproteiinin tuotannon ja jalostuskapasiteetin vahvistamiseksi

3. Verotetaan ruokaa oikein ja tasapainotetaan maataloustukia

4. Luodaan kasviproteiiniin kulutukselle kannustava ruokaympäristö

- Ravitsemussuositusten jalkauttaminen eri väestöryhmille
- Kehitetään julkisten ruokapalveluiden tulohajautus- ja kannustinjärjestelmiä
- Ammatillisen täydennyskoulutuksen räätälöinti ammattikeiteille
- Ruokakasvatuksen integrointi koulukohtaisiin opetussuunnitelmiin
- Palvelumuotoilun ohjelma kauppoille ja ravitsemuspalveluille

Politiikkayhdistelmät kasviproteiiniarvoketjujen vahvistamiseksi

1. Kannustetaan monipuolisesti uusien innovaatioiden syntyä

2. Toteutetaan kohdennettu investointipaketti kasviproteiinin tuotannon ja jalostuskapasiteetin vahvistamiseksi

3. Verotetaan ruokaa oikein ja tasapainotetaan maataloustukia

4. Luodaan kasviproteiinin kulutukselle kannustava ruokaympäristö

5-6. Asetetaan kasviproteiinin tuotannolle ja kulutukselle sitovat tavoitteet ja sisällytetään ne osaksi pitkän aikavälin ruokastrategiaa

- Kasviproteiinin tuotannolle ja kulutukselle pitkän välin tavoitteet osana ruokastrategiaa
- Vahvistetaan koordinaatiota hallinnollisten ohjelmien välillä (Kaisu, Terveystiete, kestävä ja kannattava ruokajärjestelmä)
- Tilastointi- ja seuranta järjestelmien uudistaminen

**Monipuolistamalla kasviproteiinien
arvoketjuja Suomessa
voimme vahvistaa huoltovarmuutta,
parantaa tuotannon
ilmastoystävällisyyttä ja tukea
terveellistä syömistä.**

Kiitos!
minna.kaljonen@syke.fi

Kestävyyssiirtymän politiikka- ohjaus maataloussektorin haastavilla aloilla

Kartoitus ilmastopolitiikan tehostamismahdollisuuksista
turvepeltojen vettämisen, kosteikkoviljelyn, kasviproteiinien
arvoketjujen ja kestävän biokaasutuotannon keinoin

Keskustelupaperi

Aino Rekola, Eerika Albrecht, Satu Ervasti, Mari Heikkinen,
Minna Kaljonen, Sari Luostarinen, Kristiina Lång, Juuso Pelkonen,
Saija Rasi, Hannu Savolainen, Milla Tynkkynen, Helena Valve

Ilmastonratkaisujen vauhdittaja
Accelerating Climate Efforts
and Investments – ACE

LIFE22-IPC-FI-ACE LIFE
Euroopan unionin
osarahoittama.